

Suomalainen siirtokunta Argentinassa

Vuosisadan jamassa, routavuosien aikana, lähti Suomesta joukko siirtolaisia Argentiinaan, jossa heille erään suomalaisen toimesta oli varattu maata uudisviljelystä varten. Lähtijäin joukossa oli suuri osa valtiollisen vainon alaiseksi joutuneita; ja verrattain suuri prosentti heistä oli "henkisen työn tekijöitä", tottumattomia varsinaisen siirtolaiselämän vaivoihin, mutta mitä ihanimuilla toiveilla täytettyjä. Enemmistö siirtolaisista lienee kuitenkin ollut raskaan ruumiillisen työn tekijöitä, jotka lähtivät matkalle tarkoituksella katsastella mitä tuolla uudessa Kaanaassa oli ihmiselle tarjona.

Vaivaloisen matkan perästä saapuivat siirtolaiset onneellisesti perille. Heidät johdettiin Missioneen, Argentinan koilliseen osaan, jossa Belgian suuruinen maa-alue oli tulevien siirtolaisten käytettävänä. Miten ollakaan ei siirtokuntaan suurtakaan joukkoa suomalaisista yhtynyt. Ruumiillisen työn tekijöistä varsinkin, jäi vain harva tähän luvattuun maahan. Toiset lähtivät takasin omalle maalleen, tai hävisivät muualle, jossa vetivät elämänsä eteenpäin mikä milläkin tavalla. Kotimaahan palanneet siirtolaiset antoivat olosuhteista Missionessa sellaisen kuvan, että se teki lopun jatkuvista siirtolaisyrityksistä, mikäli suomalaiset olivat kysymyksessä. Mutta joitakin ensin tulleista jäi Missioneen. He ovat siellä vielä nytkin ja elävät, niinkuin elävät. Ravinnon puutetta ei heillä ainkaan taida olla, sillä aarniometsä joka heidän siirtomaatansa

rajottaa on rikasta riista-aluetta. Mutta yksitoikkoista taitaa heidän eämänsä oia ja kuvitelmat, joita Suomesta tullessa haudottiin, lienevät aikojen kuluessa kehittyneet — pettymykseksi, joka on tuonut melko määrän viisautta mukanaan.

Argentina on ennen kaikkea luokkavastakohtien maa. Se on myöskin teennäisen kansallistunteen maa, ehkä suuremmassa määrässä kuin mikään muu Amerikan maista. Jos Yhdysvalloissa voidaan puhua "työläisyylimystöstä" joka yhteiskunnallisessa suhteessa muodostaa ikäänkuin yhdistävän kerroksen riistäjäin ja riistettyjen välillä, niin Argentinassa ei semmoinen puhe ainakaan ota vedetäkseen. Raja työläisen ja henkisen työn tekijän välillä on yhtä selvä kuin — Suomessa. Siinä suhteessa ei suomalaisen siirtolaisen siis ole mitään outoa opittavaa.

Mutta luokkarajan lisäksi tulee vielä eräs toinen raja, joka muualla Amerikassa on melkoista heikompi. Se raja on "kansalaisen" ja ulkolaisen välillä. Kansalainen, jonka kanssa siirtolainen joutuu tekemisiin, on tavallisesti joku rahapohotta, joka Argentinan suurissa kaupungeissa tuhlaillee omaisuuksia, joita hän helposti on kerännyt tyhmiin siirtolaisten työn tuloksista. Hänelle ei uusi tulokas ole muusta merkityksestä, kuin riistovälineenä; eikä tuon riistovälineen tulevaisuus herraa suurestikaan huolestuta.

Mutta maata asuttaa hallitus. Sen mielestä on suuri synti, että hedelmällinen maa makaa käyt-

tämättä ja tuottamatta veroja, joita kipeästi tarvitaan. Se koettaa teoriassa tehdä parastaan siirtolaisten puolesta, mutta valitettavasti ei parahinkaan yrityksiä turvaamaan menestystä erämaissa, joissa jokainen on pakotettu taistelemaan omaa taisteluaan luontoa vastaan.

Missiones, johon suomalaiset joutuivat, on kieltämättä hedelmällisempiä seutuja Argentinan alueella. Se sijaitsee, kuten jo mainittiin, maan koillisessa kolmassa. Parana joki, 2,250 mailia pitkä, juoksee läpi alueen, jota pohjoisessa rajottaa läpitukenmaton aarniometsä. Hieman eteläänpäin suomalaisten nykyisestä siirtolasta on maa santaista tasankoa. Siihen lienevät ensimmäiset siirtolaiset yrittäneet kiinnittää kotipaalujaan, mutta menestys oli huono — heinäsiirkat ja muut hyönteiset hävittivät sadon ja kuivuus teki haittaa.

Nykyinen siirtokunta on metsärajan sisällä. Sen varalle on metsässä tehty hakkaus, joka tunnetaan suomalaisten hakkauksen nimellä. Siellä hakkauksessa, melkoisen matkan päässä toisistaan, viettävät siirtokuntalaiset yksitoikkoista elämäänsä, viljellen mikä mitäkin ja eläen erämaalaisen hiljaista elämää.

Pääasiallisesti viljelevät siirtokuntalaiset mandioka, perunan-tapaista kasvia, joka kuuluman mukaan antaa satumaisen hyvän sadon, sekä tupakkia ja yerbaa, josta valmistetaan etelän nautintojuomaa, yerba matee. Jossain määrin viljelevät siirtokuntalaiset myöskin sokuriruokoa, jota ei kuitenkaan kannata rahdata etelän sokuritehtaille, ja joka sen vuoksi poltetaan viinaksi. Ryypy murheeseen on näinollen saatavissa täälläkin.

Siirtokuntalaisten elämästä tällä varjoon kätkeytyllä palalla kertoo eräs heidän luonaan äskettäin käynyt suomalainen seuraavasti:

Matkusteltuani päiväkaupalla Michanowic-yhtiön jokilaivalla Paranaa ylöspäin, saavuin Corrientes'in kaupunkiin, jossa laivaa oli muutettava. Hieman pienempi höyry kuljetti sieltä Posadasiin, Missionen maakunnan pääkaupunkiin. Täältä oli vielä otettava toinen laiva, joka vei Santa Anaan, Bomplandin satamakaukunkiin. Santa Anasta oli matkaa jatkettava hevoskyydillä Bomplandin kauppalaan, joka on suomalaisasutuksen keskuskylä. Bomplandissa tapaa jo suomalaisia ja ruotsalaisia tiheään. Onpa siellä muiden muassa eräs entinen routavuosien siirtolainen hotelinpitäjänä. Mutta varsinainen siirtokunta on Bomplandista vielä noin puolen päivän ratsastusmatkan päässä pohjois-Bomplandissa, jossa aarniometsään tehty hakkaus sijaitsee.

Menin sinne ja silmäilin uudisasutusta. Se on niinkuin uudisasutukset ainakin: alkuperäistä, yksinkertaista — ja hiljaista. Mikä eniten pistää silmään uudelle tulokkaalle on aarniometsän tiheys. Sen muodostaman elävän muurin läpi ei yksikään ihminen voi ilman kirvestä tunkea. Uudisasukkaiden ei laisinkaan tarvitse peljätä illalla maata mennessään, että vorot metsästä tulevat heidän rauhaansa häiritsemään.

Mutta eipä heillä ole vahvoja varusteitakaan voroja vastaan. Varsinaisessa bomplandilaisessa uutisasutuksessa ei koskaan tapaa neljää seinää, kuten vanhasa maassa oli tapana rakentaa asumukset. Eikä niitä ole ko-

miseinäisiäkään. Kaksi seinää ja katto — siinä bomplandilaisen uudisasujan "talo". Sen suoja-
sa makaa hän niin turvallisesti
kuin konsanaan kivimuurin asu-
kas.

Ja hänen rauhaansa ei häiritse
mikään. Hiljaisuutta sen verois-
ta kuin yö täällä aarniometsän
rajalla ei voi kuvitellakaan. Met-
sässä, tavallisessa metsässä ni-
mittäin, saattaa hiljainen tuulen-
viima silloin tällöin panna leh-
det rapisemaan, puhumattakaan
myrskystä, joka synnyttää hu-
minan hongikossa.

Täällä aarniometsään tehdyssä
hakkauksessa ei sellaista ole.
Myrskyt, ennenkuin ne tänne en-
nättävät, hukkuvat aarniometsän
tiheään viidakkoon, jonka muo-
dostavat jättiläispuut ja miehen
käsivarren vahvuiset köynnös-
kasvit, kietoutuneina lujiksi läpi-
pääsemättömiksi verkoiksi. Kun

sattuu olemaan kuutamoyö ja
luonto on parhaimmillaan, on
nukkuminen avonaisessa uudis-
viljelijän makuusuojassa mitä
herttaisin nautinto.

Mutta uudisviljelijä ei ole aset-
tunut maalleen nukkumaan. Tais-
telu elämästä vaatii hänet toimi-
maan. Ja tässä hommassa on
hänellä edessään aarniometsä lä-
pipääsemättömine esteineen, joita
kovalla työllä on raivattava tie-
tä. Sadon korjattua estää hä-
net pitkä matka muuttamasta si-
tä rahaksi mahdollisimman kor-
keaan hintaan ja kaiken päät-
teeksi tuo yksinäinen hiljaisuus,
joka nukkuessa on niin terveel-
listä, käy sietämättömän yksi-
toikkoiseksi vuosikausien kulu-
essa.

Siksi ei siirtokunta ole elpynyt.
Siksi eivät siirtokuntalaiset oi-
kein pidä elämästään, vaikka o-
vatkin viljavan maan keskellä ja
suuren luonnon helmassa.

